

**ВОГОНЬ
ОРЛИНОЇ
РАДИ**

**54 КРУГ
БРАТЧИКІВ І
СЕСТРИЧОК**

ЧИСЛО 54

ГРУДЕНЬ 1978

П Л А С Т
К У П О - Г П Б
У П Н - О Р Л И Н И Й К Р У Г

ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ - ЖУРНАЛ НОВАЦЬКИХ ВИХОВНИКІВ
ч. 54 ГРУДЕНЬ 1978

Редактор:
пл.сен.Теодосій Самотулка,Войн.
Theodosy Samotulka, M.D.
P.O. Box 1000
Princeton, N.J. 08540 USA.

Адміністратор:
пл.сен.Оксана Кузишин,Верх.
Mrs. O. Kuzyszyn
52-11 70th St.
Maspeh, N.Y. 11378 USA.

З М І С Т .

Лист редактора: На новому шляху	1
Міжнародний Рік Дитини - Стаха Гойдиш	2
Дзвіня - Леся Храплива	4
Нескорені - Стаха Гойдиш	8
Ігровий куток /5.Оса, 6.Дядько і діти, 7.Вовк і хорт/	11
Особливості розвитку дитини - Теодосій Самотулка	15
Сприймально-пізнавальні забави та ігри - Старий Орел	17
Збірка гнізда - Маруся Дармограй	20
Перший новацький табір - Старий Орел	23
Орел - Теодосій Самотулка	25
Розповіді: Орел-беркут, Орел і лис	27
Орлина атмосфера - Старий Орел	31
Орляча розвага	33
Листування	38
Вісті Булавних УПН ч.5	39
Відповіді	41
Фонд В.О.Р.	42

Обкладинка: пл.сен.Іреней Дрчук

Рисунки: Петро Дармограй, Еко, М.Григориїв, Рома Чумак

Друковано офсетом 400 примірників - Ціна цього числа 1.50 дол.

V.O.R. - Journal for "Plast" Leaders of Children's Division"
Published by Supreme Plast Executive
Editor-in-chief - Theodosy Samotulka

НА НОВОМУ ШЛЯХУ

Дорогі Сестрички і Братчики!

Ми увійшли у нову фазу редагування Вогню Орлиної Ради. Вона вимагає ще багато праці і Вашої співпраці, щоб журнал був задовільний для Ваших потреб. З уваги на зміни, які уводимо в УПН, у вишколах новацьких виховників, ми є змушені подати Вам деякі теоретичні основи, на яких ми будемо виховну систему новаків. Щоб оновити УПН, його усучаснити, мусимо перевірити вихідні принципи і в міру потреби їх пояснити. Чимало братчиків і сестричок не завжди знають, що з новачками в даному віці можна робити. Тому ми подаємо інформації про психологічні особливості вікових груп і в кожному році життя дитини зокрема. Очевидно, що згадані інформації є схематичні, бо не всі діти однаково розвиваються в тому чи іншому аспектах. Особливо ми хотіли б наголосити потребу розуміння виховниками розвитку сприймання і пізнання новачат і його важливість у процесі формування повноцінної людини - пластуна провідника чи керівника.

Ми міститимемо різноманітні матеріали для новацьких виховників на всіх шаблях їхнього функціонування. Ми не можемо добирати матеріалів відповідно до пів року, бо вони й так різні на різних континентах, де живуть наші новачата. Тому Вам слід зберігати всі числа журналу, щоб могли у міру потреби знайти відповідний матеріал чи відповідь на питання, яке виникне у Вашій праці з новацтвом.

Ми зможемо успішно редагувати журнал новацьких виховників тоді, коли ми діставатимемо від Вас зворотну інформацію щодо корисностей поміщуваних матеріалів, Ваші побажання, зауваження, запитання, тощо, іншими словами, коли вдержуватимемо тісний взаємозв'язок цієї групи пластових виховників і виховниць, яким лежить на серці добро новачат а тим самим доля Пласту.

Саме у "Міжнародному Році Дитини", у "Році Пластунів Новаків і Пластунів Новачок" зробім цей важливий крок єднання, а він поведе нас до усучаснення виховної дії УПН, до кращого розвитку новачат, щоб вони в майбутньому як дорослі пластуни-провідники змогли здійснити ідеї **НЕСКОРЕНИХ**.

Г о т у й с ь !

м. лєн. Меодосіє Самотуакє, Ротін.
Редактор

МІЖНАРОДНИЙ РІК ДИТИНИ.

/Міркування до уваги новацьким виховникам/

1979 рік є проголошений у цілому світі "Міжнародним Роком Дитини". Ця дата рівночасно збігається з 55 літтям Уладу УПН. Усі народи світу дійшли до переконання, що збереження дитини, це запорука збереження цілого народу. Дитина, це "скарб народу", якого треба берегти треба опікуватися нею, виховувати її, забезпечити їй якнайкращий розвиток, щоб у дорослому віці вона зберігала традиції здорового, дисциплінованого суспільства. Дитині треба дати любов, - любов здорово-думаючої людини, яка в вихованні дитини кермується розумом і серцем.

Пласт, як виховна організація, має за собою вже повних 55 років праці і великих досягнень у ділянці виховання малят. Новацькі провідники від самого зарання звернули велику увагу на важливість гри-завбави - казки - розповіді - співу у вихованні дітей та їх роль у формуванні їхніх характерів. Розробили програму, як охопити малят і як поступенно кристалізувати їхні характери та вести їх до вершин.

Для нас, новацьких виховників, цей важливий рік, "Міжнародний Рік Дитини", це в першу чергу рік посиленої праці над українською дитиною.

"СФУЖО" /Світова Федерація Укр. Жіночих Організацій/ приступила до святкувань "Міжнародного Року Дитини", але її головним завданням є повести акцію у всіх краях, щоб 1979 рік став також "Роком Укр. Дитини" і був гідно відмічений.

Яке наше завдання, як новацьких виховників в цьому році?

1. В усіх можливих ситуаціях святкувань, ми повинні вести перед, тим дамо доказ укр. громаді, що ми любимо наших дітей, ми дбаємо про них і ми вміємо їх виховувати.
2. Якщо є інша організація, яка вже почала акцію "Укр. Року Дитини", треба дати їй повну піддержку і включитися в її працю.
3. На місцях праці перевірити та покращати свої виховні програми й діяльність. Присвятити всю свою увагу дітям і дати їм доказ нашої любови, нашої опіки і нашого вміння піклуватися ними.
4. Старатися, щоб у домівках, у яких відбуваються їхні зайняття, був лад і порядок, так як є в добрих домах /родинах/, де батьки дбають про своїх дітей.
5. Вплинути на станичні проводи, чи проводи "Приятелів Пласту", щоби закупили, або доповнили бібліотеки, виховні іграшки чи приладдя до ручних робіт та інших зайнятть.
6. Випозичити фільми з життя природи, з життя дітей в інших краях, про подорожі, особливо добре зроблені фільми з подорожі по Україні.
7. Подбати про переведення Крайових чи окружних злетів УПН, фестивалів новачат, програма яких буде пов'язана з Укр. Роком Дитини і 55 літтям УПН.

8. Добре поставлені табори, добре підібрані проводи таборів, добре розроблені виховні програми таборів причиняться до успішного переведення "Року Укр. Дитини".
9. Усі наші намагання дати нашим дітям радісне дитинство повинно постійно нагадувати нам, що там в Україні є наші діти, які не мають змоги разом з нами святкувати цей великий рік, як діти у вільному світі.
10. Переведення акції "Діти - Дітям" під час свят, забав, таборів повинно бути у програмі відмічування Міжнародного Року Дитини.

Даймо нашим дітям у цьому 1979 році багато радості, любові, виявимо наше привязання до них і наше зобов'язання вести їх до кращого майбутнього. Вислідом нашої праці будуть нагородою для нас і разом доказом розуміння, що

українська дитина це цінний скарб українського народу.

Сестр. Стаха Гойдиш

Це є символ МІЖНАРОДНОГО РОКУ ДИТИНИ 1979,
який проголосили Об'єднані Нації.

Леся Храплива

Д З В І Н Я *

Мама не могла вгадати, що сталося з Дзвінею. А поглянути на неї не могла, бо саме відбувала лекцію фортепіану з сусідською Христею. Чула тільки, як дзвонив дзвінок при дверях, як бабуся відчинила двері, а потім... тихо! А звичайно як Дзвінка приходила зі сходин роя, то двері замикалися з лоскотом, щось там зараз переверталося, а кіт Пазурчик починав скакати по полицках. Тоді було відомо, що Дзвіня прийшла зі сходин роя з повною торбою веселих новин. А сьогодні...

Ну, нарешті Христя зібрала свої ноти і пішла, а мама майже побігла у Дзвінину кімнату. У вечірньому присмерку побачила миготливе світло лампадки. А коли засвітила найясніше, видно було в кутку ікону Богоматері, що її Дзвіня дістала від свого хресного тата. На долівці перед іконою стояла навколішках Дзвіня. Вона заховала личко в долоні. Плакала? Вона не така вже швидка до плачу!

- Дзвіню, дитинко, що ти робиш? -

- Молюся! - відповіла Дзвіня, потягаючи носикам.

- Дуже гарно, але за що, чи за кого?

- Бо я мушу молитися за Дзвіню...

- За кого? За себе хіба?

- Ні, за таку Дзвіню, що вже не має ні тата, ні мами і тепер бідна саменька. Хіба ти не чула про неї?

Тепер вже мама здогадалася:

- Чула, дитинко, але ти мені розкажи, що ти довідалася про неї?

Мама сіла на фотелі а Дзвіня на його підручному оперті. Десь і Пазурчик нагодився і вискочив мамі на коліна.

- Бо вона навіть називається так, як я, подумай тільки? - почала Дзвіня. - І в неї і татко і мама пишуть вірші. Такі, як у школі українознавства читають. А Дзвіні мама написала один віршик про такий чумацький віз, що його чумаки загубили і тепер він сам їздить по небі та шукає своїх чумаків. Це про той віз, що на небі, укладений із сімох зірок, який ми оглядали, коли були на вакаціях...

- А ти знаєш, хто такі "чумаки"? - перебила мама.

* у скороченні з уваги на сьогоднішнє в загальному обмежене знання української мови дітьми.

- Певно якісь українці? - знайшла швидко відповідь Дзвіня.

- Звичайно, що українці! То були такі купці, що в давнину їздили з України аж у Крим по сіль.

- А хіба ж в Україні не було солі?

- Сіль видобували тоді з морської води. А в ті давні часи му- сіли їздити возами, бо ні поїздів, ні авт, ні літаків ще не знали...

- Навіть в Америці не знали? - спитала Дзвіня, хоч вже добре знала, що колись і в Америці того не було, а тепер є всюди, і в Ук- раїні, звичайно теж.

- Я тобі вже не раз казала про те, а тепер розкажи мені про цю Дзвіню.

- Мама Дзвіні вчила дітей у школі. Вона була дуже добра для ді- тей, але її не любили ті комуністи, що панують тепер в Україні. Вони замкнули її до такого дому, де держать недобрих людей...

- До тюрми? Так?

- Так, так, - вони замкнули також пана, що дружив з батьками Дзвіні. Але він насправді нікому нічого злого не зробив. А називав- ся якимось так смішно, так зимно... Я зараз згадаю...

- Мороз?

- А ти звідкіля знаєш, мамусю?

- З газет, з доповідей, що ми з татком ходимо на них. Про Моро- за, дитино, сьогодні всі знають, українці й неукраїнці навіть. Це така велика людина, як колись був...

- Тарас Шевченко?

- Може й так. Тарас Шевченко теж писав вірші в обороні правди та волі України і Шевченка теж за те карали, як знаєш. Але що було з батьками Дзвіні?

- Вона написала листа до таких найважливіших комуністів, щоб ті випустили пана Мороза. А ті розгнівалися і забрали до тюрми маму Дзвіні. То, як тобі це сказати, мамочко? Так, якби тебе забрали ...

- і Дзвіня пригорнулася ближче до мами.

- І Дзвіня довго-довго не бачила мами, жила сама з татком і з котиком, аж одного дня маму привезли до такого великого дому. І ба- гато людей туди прийшло, бо всі хотіли зустріти маму. А вони привез- ли маму, щоб щось злого їй зробити...

- Так, це називається суд. Суди є в кожній країні для людей, що вчинили щось злого...

- Мамо, що ти говориш? Таж хіба мама Дзвіні могла вчинити щось зле?!

- Пожди, я ще не покінчила. Комуністи також судять і добрих людей...

- То вони самі злі!

- Правду ти сказала, дитино! Будеш старша, будеш більше вчитися, читати, то краще пізнаєш, як багато лиха вони нам, українцям, вчинили.

- А Дзвіня була на тому суді?

- Як же могла не бути?! Прийшла з татком з великою пахучою китцею квітів. Як лише Дзвіня побачила, що маму привезли, підбігла, щоб подати їй квіти. А якийсь такий комуніст вирвав ці квіти з рук, кинув на землю та ще й потоптав! І навіть сам тато не міг нічого на це порадити! Подумай лише... Дзвіня обтерла сльози з личка і розповідала далі:

- Всі наші люди почали гукати комуністам: "Ганьба!" і "Сором!" А той ще відповів їм: "Тихо будьте, а то ще й вас усіх посадимо в тюрму!" Такий він, бачиш, був поганий! А за кілька днів... Сій, як це тобі сказати... Взяли і прийшли і забрали теж Дзвінчиного татка...

Дзвіня розплакалася і не могла говорити. Голосно весь час хлипала, тулячися до мами:

- Ой, мамусенько, якби мені так забрали татка і тебе..., я не видержала б, ой, ні...

Мама мусіла аж переждати, поки можна буде знов говорити до Дзвіні, як до великої, розумної новачки, а тоді почала:

- Бачиш, ти плачеш, хоча мама і тато біля тебе і ніхто не думає їх брати. А я певна, що Дзвіня не плакала, навіть тоді, коли її вирвали з рук квіти.

- Ти думаєш - не плакала?...

- Я думаю, що напевно ні. Дзвіня знає, що і батьки, і навіть вона сама, маленька терпить за Україну. За те, щоб не стало на ній комуністів. Щоб не замикали людей до тюрм за те, що пишуть правду. Щоб не забирали дітям їх батьків. Вони наші великі герої, навіть маленька Дзвіня. А герої не плачуть!...

Дзвіня замовкла. А мама говорила далі:

- І плачем ти нічого не допоможеш. От те, що молишся за Дзвіню, то правдива поміч, бо Бог слухає молитви добрих дітей...

Личко Дзвіні трошки розхмарилося:

- А ти знаєш, що лямпадку я купила у крамниці напроти - за ті

гроші, що дістала від татка на цукерки...

- Бачиш, це ще краще! Ти моя розумна доня і сама знаєш, що треба!

- І... знаєш, мамо! Але це таємниця... - і Дзвіня нахилилася до маминого вуха, наш рій влаштує перед святами базар і за придбані гроші купить якийсь подаруночок Дзвіні... Я вже навіть знаю: я вишию на базар таку подушечку на голки: по синьому золоті зірки, щоб склалися в такий ніби чумацький віз. Тільки ти..., прошу тебе дуже зачнеш мені кожну нову зірку і потім купиш цю подушечку, щоб її ніхто не купив. Добре?...

Мама усміхнулася. Пригорнула до серця свою добру новачку. Па-зурчик щось муркотав через сон, бо йому було тепло й затишно. А вогник лямпадки мерехтів і освічував затурбоване лице Матері Божої на іконі. Вона певно думала про ту іншу Дзвінку, що без мами й тата живе тепер там десь далеко у бабусі, а протє - не плаче!...

--:--:--:--:--:--

Сестр.С.Гойдиш

НЕСКОРЕНІ.

Напевно Ви часто зустрічаєтеся зі словом "Нескорені". Хто вони? За що їх карають? Українські "нескорені" - це не розбійники, як про них пишеться в радянській пресі, а чесні люди, великі українські патріоти, які виростили в совєтській окупаційній системі, а комуністи не можуть їх собі підкорити.

Серед них є великі укр.інтелектуали, талановиті письменники, поети, робітники, інженери, журналісти, філософи, вчителі, науковці, лікарі, священники і митці й інші. Вістки про масові арешти укр. патріотів в Україні, нищення укр. культури московським окупантом доходять до нас. Не є можливим подати повний реєстр "нескорених", однак постарасмося подати Вам кілька прізвищ, а їхні риси характеру хай будуть прикладом до наслідування усім тим, що люблять Україну.

За що вони боряться? Вони боряться за права українського народу, за права, свободу і гідність людини, за збереження української мови, укр. культури загалом за минуле й майбутнє України і за те як каже М. Руденко: "Вони ідуть на смерть, якщо це треба, аби нащадки на землі жили".

Ось Вам декілька прізвищ:

ВАЛЕНТИН МОРОЗ

Народився в 1936 р. в селянській родині. Закінчив історичний факультет на університеті у Львові. Працював викладачем історії в Луцькому та Івано-Франківському педагогічному інституті. У вересні 1965 р. комуністи заарештували і засудили на 4 роки ув'язнення за антирадянську агітацію. Відбув покарання в Мордовських концтаборах. В 4 місяці по його звільненні Мороза заарештували вдруге. Судили його за його літературні твори а зокрема за публіцистичну статтю "Хроніка Опору", в якій він закликав укр. народ до збереження укр. культури, української національної гідності, виступив проти посиленої русифікації України. Його засудили на 6 р. тюрми, 3 р. каторжних таборів і 5 р. заслання. На суді Валентин поводив себе гідно, не визнав себе винним і не змінив своїх поглядів тоді і дотепер. Ви напевно пригадуєте собі його 114 денну голодівку, яка звернула увагу цілого світу, що він є правдивий велетень, послідовний борець за права укр. народу і права людини.

ВЯЧЕСЛАВ ЧОРНОВІЛ

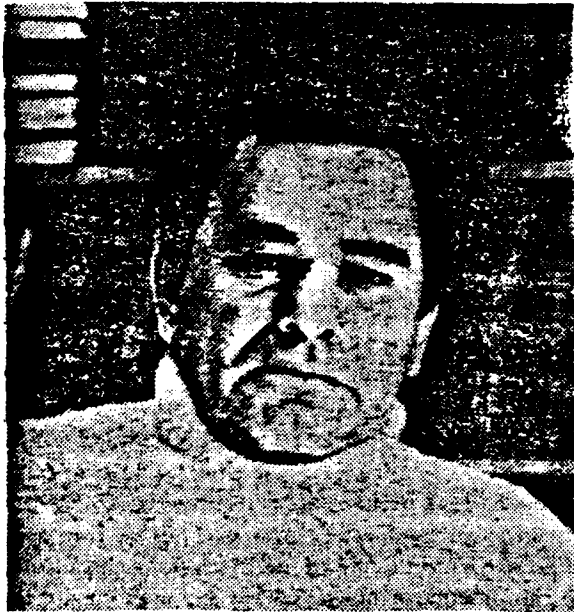
Народився в 1938 р. на Черкащині. З відзначенням закінчив Київський Університет. Був секретарем комсомольської організації. Працював редактором львівської студії телебачення а згодом редактором радіо-газети в Києві, відтак коресподентом і завідувачем газети "Молода Гвардія". Його звільнили з праці.

Чорновіл написав відкритого листа до найвищого суду, гостро засуджуючи порушення прав людини. Він відмовлявся на суді свідчити проти своїх друзів. Його збірка нарисів "Лихо з розуму", яка появилася в 1966 р. швидко поширилася в машинових копіях по всій Україні і стала початком "самовидавничої" літератури в Україні.

В 1967 році його ув'язнили на 3 роки. Він відбув покарання, але не визнав себе винним у нічому. В 1972 році його заарештували і засудили на 7 літ ув'язнення і 5 літ заслання. Вячеслав Чорновіл залишився незламним борцем за права людини, нескореним публіцистом. Він започаткував день солідарності політичних в'язнів, якого ідею ми також тепер щорічно здійснюємо в дні 12 січня.

МИКОЛА РУДЕНКО

Народився в 1920 р. Був членом комсомолу, брав участь в війні з Німцями. Був політруком на Ленінградському фронті. В 1941 р. тяжко ранений, продовжував працювати. Його нагородили медалю за відвагу в вітчизняній війні.

Руденко письменник-громадянин. Він побачив, що людина не має свободи вияву себе, зрозумів як комуністи нищать інакше думання людей, укр. культуру, помітив скрізь неправду. Він змінив свої погляди і рішив боротися за правду й справедливість. Руденко став головою Правозахисної Групи Гельсінських Угод. Його заарештували. Він не визнав себе винним, бо уважав, що кожна людина повинна мати право висказувати свої погляди.

Миколи Руденка засудили на 12 літ позбавлення волі.

ЮРІЙ ШУХЕВИЧ

Народився в 1933 - в родині генерала УПА Тараса Чупринки - Романа Шухевича. Його 14-річного юнака, неповнолітнього органи безпеки ССР заарештували за те, що він був сином генерала Укр. Повстанської Армії. Його засудили на 10 літ концентраційного табору. У дні звільнення Юрія Шухевича його знову ув'язнили за "антирадянську пропаганду серед в'язнів у тюрмі" і за те, що він не відкрісав ні поглядів, ні вчинків свого батька. Його засудили знова на 10 літ каторги.

В 1968 р. вийшов на волю, одружився і жив у містечку Нальчик на Кавказі. Має двоє дітей Романа і Ірину.

В 1972 році втретє заарештували його, та засудили на 5 літ тюрми + 5 літ концтаборів. Юрія Шухевича проголосили особливо небезпечним державним "злочинцем" - причина - писання споминів про 20 літнє ув'язнення та підпис на спільному листі в обороні Валентина Мороза.

ІРИНА СТАСІВ - КАЛИНЕЦЬ

Народилася в 1940 р. Закінчила педагогічні студії на Львівському Університеті. Працювала учителькою, а пізніше викладала укр. мову на Львівському Політехнічному Інституті. Її чоловік Ігор Калинець - відомий поет. Вона, педагог і поет, не могла погодитися з советською політикою русифікації України, арештів, засудів і заслань її друзів. Вона підписала спільного листа в обороні Валентина Мороза й інших репресованих. У 1972 році, році масових арештів по всій Україні, були заарештовані її чоловік Ігор і вона. Їх дочка стала жити з її батьками.

Її судили у липні у Львові. На залю увійшла дочка Девіня і піднесла матері китицю живих квітів. Кагебісти, працівники органів безпеки, вхопили ті квіти і потоптали. Хоч цей факт був прикрий і болючий, Ірина Калинець прийняла його спокійно.

Сказано: "Сильні духом не плачуть".

Її засудили на 6 років концентраційного табору і 3 роки заслання.

Вона опинилася за колючими дротами в Мордовії, але її боротьба не зупинилася. Вона свідомо, що життя людини лише тоді вартісне, коли є наповнене боротьбою за високі ідеали.

Пам'ятаймо про НЕСКОРЕНИХ, боронім їх і ідім за їх прикладом.

Журбий Жук

О С А

1. Тип забави - рухливий
2. Мета: а. моторний розвиток,
б. розвиток спритності,
в. додержування правил у забаві,
г. допомога своєму співучасникові забави.
3. Вік учасників: молодша група новаків.
4. Число учасників: /5 -/ 7 - 11, непаристе.
5. Місце забави: майдан, більша домівка.
6. Підготовка до переведення забави:
  - а. визначити поле забави,
  - б. визначити місце перебування осі /коло - осине гніздо/,
  - в. подати перебіг і правила забави.
7. Перебіг забави: /запозичений із збірки Оксани Суховерської - "Рухливі забави й гри"/:

Новаки з'єднуються попарно й повинні згадати собі своїх товаришів у парі. Новак, що остався без пари, є "осою", яка стає на означеному місці. Всі новаки розлучаються, прибігають юрбою до "оси" й питаються: "Оса, оса, а чи ти дуже лиха?" Оса їм відповідає: "Я укушу, так знатимете! Я не зла, не лиха, а кого захочу, того й зловлю".

Після цих слів оса вибігає зі свого місця й ловить.

Не можна ловити з'єднаної пари, а тільки тих новаків, що біжать або стоять одинцем. - Новаки повинні скоренько з'єднатися в пари, а розлучатися аж тоді, як мине небезпека, тоб-то коли оса відбіжить подальше.

Кого оса зловить, той стає новою осою а попередня оса з'єднується з новакком, якого пара стала осою.

8. Правила забави:
  - а. бігати можна лише в визначених межах поля забави,
  - б. оса не може ловити з'єднаної пари,
  - в. пари розлучаються, коли оса відбіжить від пари,
  - г. зловленим вважається той, до кого оса доторкнеться,
  - г. зловлений стає новою осою.

Б. Дядько й діти.

1. Тип забави: сприймально-пізнавальний і рухливий.
2. Мета: а. розвиток сприймання і пізнавання,
б. розвиток швидкості ума,
в. винахідливість,
г. моторний розвиток,
д. дотримання правил у грі.
3. Вік учасників: середня група.
4. Число учасників: довільне /не більше 10 - 12/.
5. Місце забави: майдан, більша домівка.
6. Підготовка:
  - а. визначити на полі забави границю і місце для дядька,
  - б. розказати про перебіг забави і правила забави.
7. Перебіг забави запозичений і достосований до ситуації новацьких занять із збірки Оксани Суховерської - "Рухливі забави й гри":

Дядько займає визначене місце й там сідає.

В половині грища визначається границя. По протилежній стороні від "дядька" за границею гуртуються новаки. Там вони потім - хенько умовляються між собою, який рух будуть виконувати перед дядьком, бо мають йому точно все сказати - "де були і що робили". Так напр. умовилися діти, що були в Києві і купалися. Тоді всі йдуть до дядька, стають перед ним півколом на 1-2 кроки й вітають його. "Добридень, дядьку". Дядько встає, відповідає: "Здорові були новаки" і питається:

Розкажіть мої новаки,
Що чували й де були?

Всі новаки хором відповідають:

По широкому світі блукали і щастя шукали,
Багато ми там видали - аж у Києві спочивали.

На це дядько даліше питається:

Розкажіть новаки милі,
Що ж ви там робили?

Новаки:

Уважай і згадай, наш дядьку дорогий:
Ой так, ой так, ми всі там робили.

Після цих слів всі наслідують рух "купання" а дядько має відгадати, що це було. Як відгадає, новаки гукнуть "так" і втікають а дядько біжить за ними й ловить їх. Зловлений новак перед границею, є новим дядьком.

Даліше новаки обдумують нові рухи й новий край де були і забава повторяється.

Якщо дядько не може відгадати, що новаки робили, тоді вони збираються наново, умовляються й повертаються до дядька. Коли дядько до трьох разів не відгадає рухів новаків, то вибирається іншого дядька.

Замітка: Цю забаву можна виконувати також і так, що зловлені новаки стають по обох боках побіч дядька й помагають йому ловити, але не сміють помагати йому у відгадуванні. Тоді останно зловлений новак стає слідуєчим дядьком.

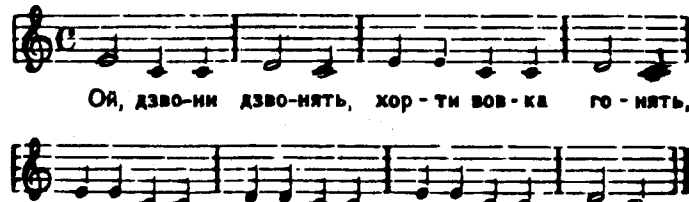
8. Правила забави:

- а. якщо дядько відгадав, що новаки робили, вони гукають "так" і втікають,
- б. діткнений дядьком новак стає черговим дядьком,
- в. якщо дядько до трьох разів не відгадає рухів, тоді висирається іншого дядька.

7. В о в к і х о р т .

1. Тип забави: рухливий зі співом.
2. Мета: а. спостережливість,
б. швидка реакція і пристосування до зміненої ситуації,
в. моторний розвиток, швидкість рухів,
г. додержування правил у забаві.
3. Вік учасників: різний.
4. Число учасників: паристе, більше як 18 /забава гніздом/.
5. Місце забави: майдан, велика домівка.
6. Підготовка:
  - а. навчити співати пісню: "Ой, дзвони дзвонять",
  - б. новаки уставляються чвірками на віддаль рук,
  - в. умовляється, що на знак свистка чи відповідної команди всі в лавах чи рядах повертаються вправо чи вліво.
7. Перебіг забави запозичений із збірки Оксани Суховерської - "Рухливі забави й гри":

Жваво.

Ой, дзво-ни дзво-нять, хор-ти вов-ка го-нять,
по бо-ло-тах, о-че-ре-тах, де лю-ди не хо-дять.

Ой, дзвони дзвонять,
Хорти вовка гонять,
По болотах, очеретах,
Де люди не ходять

Гравці уставляються в чвірки, одна за другою й беруться за руки. На даний наказ опускають на хвилину руки, повертаються /право-руч! або ліво-руч!/, творять нові лави й беруться не - гайно знову за руки. Опісля на знак свистка або наказ повер -

таються вліво або вправо й в'яжуть чвірки. Через це повстануть вулички все в іншому напрямі й цим забава урізноморднюється та стає більше захоплюючою.

Всі новаки під час забави жваво співають.

Гру зачинає двоє дітей. Одно є "вовком", друге "хортом". "Вовк" утікає вуличками перед "хортом", який його гонить і має його зловити.

Вовкові й хортові не вільно просмикуватися попід руки, ані переривати лави. Вони можуть бігати тільки вільними вуличками. Вовка треба уважати зловленим, якщо хорт діткнеться його рукою.

Керівник забави назначає нових: хорту й вовка, а на їх місця вступають попередні хорт і вовк.

8. Правила забави:

- а. на знак свистка або відповідної команди уложені в лави чвірки повертаються вправо згл. ліво, опустивши руки, і негайно знову беруться за руки, творячи лави-вулички,
- б. вовк і хорт бігають лише вуличками й їм не вільно просмикуватися попід руки чи переривати лави,
- в. вовка уважається зловленим, якщо хорт діткнув його рукою,
- г. керівник забави назначає чергових: хорту й вовка, а їх місця займають попередні хорт і вовк.

З гори на саночках.

Гравці поділяються на команди по два-три в кожній і по черзі з'їжджають з гори на санчатах. Кожний намагається на шляху спуску якнайкраще виконати одне із завдань, поставлених перед командою.

Команда, яка успішніше за інших виконає завдання, перемагає.

Завдання можуть бути найрізноманітнішими. Наприклад: зібрати, не спиняючи саночки, більшу кількість прапорців, розставлених по схилу гори; закинути в два кошики, поставлені на половині санного шляху, якнайбільше ганчір'яних м'ячів; влучити сніжками у фігуру, виліплену із снігу.

Після кожного спуску з гори гравці знову встановлюють або розкладають на попередні місця прапорці, збирають кинуті м'ячі. З'їхавши з гірки, гравці стають у чергу, чекаючи, доки їм знову випаде йти на спуск.

Керівник змагань знаходиться на вершині гірки і записує час спуску санок, стежить за вислідами змагань.

Т. Самотулка

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДИТИНИ .

Важливіші особливості дітей
/продовження */

8 - річні :

Головні риси восьмирічних у загальному такі: активність, досліджування, колекціонерство, експансивність /схильність до нестримного вияву своїх почуттів/, палкий потяг до поширення свого життєвого досвіду, вивчення нових фактів, готовість до дії, шукання нових знайомств серед однолітків, потреба приналежності до групи.

Восьмирічні - це вік першої важливішої в житті спроби своїх сил, дії на вищому рівні вікової зрілості.

Фізичний аспект:

- згідно з класифікацією Целлера 8-річні ще належать до групи "перехідної форми". Тіло стає більше пропорційним.
- форми руху: швидкі, легкі, гарні.
- є постійно в русі: бігає, скаче, бореться, плаває, їздить на ровері, роликах, на ковзанах, пускає паперового змія, тощо. Є не лише добрим виконавцем, але й глядачем. Любить прогулянки.
- є значно здоровіший, не так легко втомлюється.
- дівчата відстають у силі й витривалості в порівнанні з хлопцями, за те дівчата на загал є вищі від хлопців.

Психологічний аспект:

- швидкий прогрес у розвитку мови. Думання менше анімістичне. Сприймання і пізнавання є більше інтенсивні. Постійне шукання за новими фактами, новими інформаціями про навколишнє. Назве дні в тижні, числить назад від 20 до 1. Розкаже про подібності й різниці двох предметів з пам'яті. Захоплюється колекціонерством.
- легко інтегрує чи асимілює сприйняте. Виявляє схильність до аналізу вчинків своїх і других та до вироблювання opinii чи оцінки про них і людей. Любить читати книжки, а особливо зацікавлений телебаченням. Скептично вже зачинає дивитися на дійові особи в оповіданнях, телевізійних програмах і.тд.* Його "я" виявляє новий ступінь гнучкості; граючи ролі /impersonation/, він може симулювати одну роль за одною, розцінюючи кожную роль в тому сенсі, як він почувався,

* початок - гл. ч.53, ст.20 /22,24,26,29,30/

чи повинен був почуватися в даних обставинах. Менше зрілий ум лише імітує ролі без цієї розцінювальної схильности" /Gesell/.

Перебільшування, вигадування є частим явищем у цьому віці.

- самоконтроля кращає, та часом заплаче, коли не має згоди на одержання чогось, що він дуже бажає мати. Загалом є запальний, гарячковий, говіркий, цікавий.
- раціоналізація є одним з важливіших оборонних механізмів, удавана байдужість до заборони.
- старається побороти страх зокрема перед темнотою, тваринами.
- зацікавлення грішми є помітне; важливе є почуття власности.

Суспільний аспект:

- Адаптаційна поведінка куди краща, бо краще розуміє взаємовідносини між людьми. Краще поводить себе поза хатою або як сторонні люди відвідують батьків.
- Виявляє негативне ставлення до авторитету батьків, хоч і дорожить своєю родиною. Його бажанням є, щоб батьки ставилися до нього як до дорослого.
- Однолітки грають особливу роль. Їх думка звичайно важливіша від думки батьків чи учителів. Восьмирічні стараються зайняти відповідне місце в колі однолітків. Виникає розуміння дружби. "Нерозлучний" приятель є радо бажаний. Тісна дружба допомагає подолати свою невпевненість, внутрішні хвилювання, розуміння і оцінювання других. Приятелі з пластового кола закріплюють пластову спорідненість, яка виявляється в поведінці й вчинках. Треба підкреслити факт, що вони обсервують обличчя дорослих під час їхніх розмов і усвідомлюють собі суперечності, які існують у світі дорослих.
- Етичний змісл є виразно помітний. Вони виявляють сильне почуття справедливости. Додержування правил у грі, чесна гра, є особливо важливе.
- Гра: ще не розуміють складних правил у грі. В іграх вони можуть бути брутальні. До ігор хлопці групуються окремо від дівчат. Більше активні переводять селекцію в доборі учасників даної дружини для переведення ігор. Вони люблять ігри, в яких є акція. Вони радо грають ігри чи забави надворі, але також їх можна зацікавити настільними іграми як шашки і тп. Восьмирічні є зацікавлені іграми як їх учасники й як глядачі. Восьмирічні з'являються уже як індивіди - члени спільноти.

/далі буде/

Старий Орел

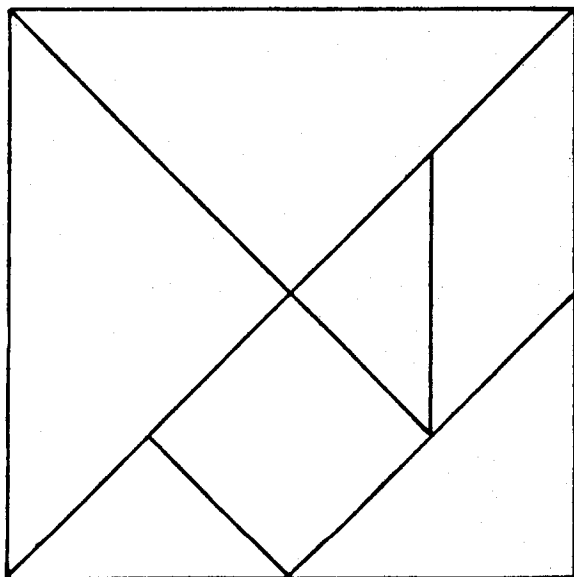
СПРИЙМАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНІ ЗАБАВИ ТА ІГРИ

Сприймання і пізнання ф о р м и
/продовження/

У В.О.Р. ч.53, стор.31 подано ряд геометричних фігур і приклади, як з простих форм можна скласти складні, а з другої сторони можна навчитися в сприйнятому складному узорі помітити поодинокі його елементи.

У цьому числі поміщуємо головоломку "танграм" і Архімедову гру для старшої групи новачат. Вони повинні в першу чергу сприйняти малюнки в цілому, а потім розтяти їх частини й з них скласти подані зразки чи довільні фігури. /"Ігри та розваги" уп. О. М. Федосенко/

Т а н г р а м - китаїська головоломка.

Гра, про яку йде мова, дуже давнього походження. Вона давніша за шахи хоч і не так відома. Виникла вона в Китаї чотири тисячоліття тому.

Суть гри в тому, що з семи частин головоломки /вони вирізані з квадратної пластинки, як показано на малюнку/ можна скласти безліч різноманітних силуетних фігурок. Правила складання такі: до кожного силуету повинні входити сім частин, при чому вони не повинні хоч би частково прикривати одна одну.

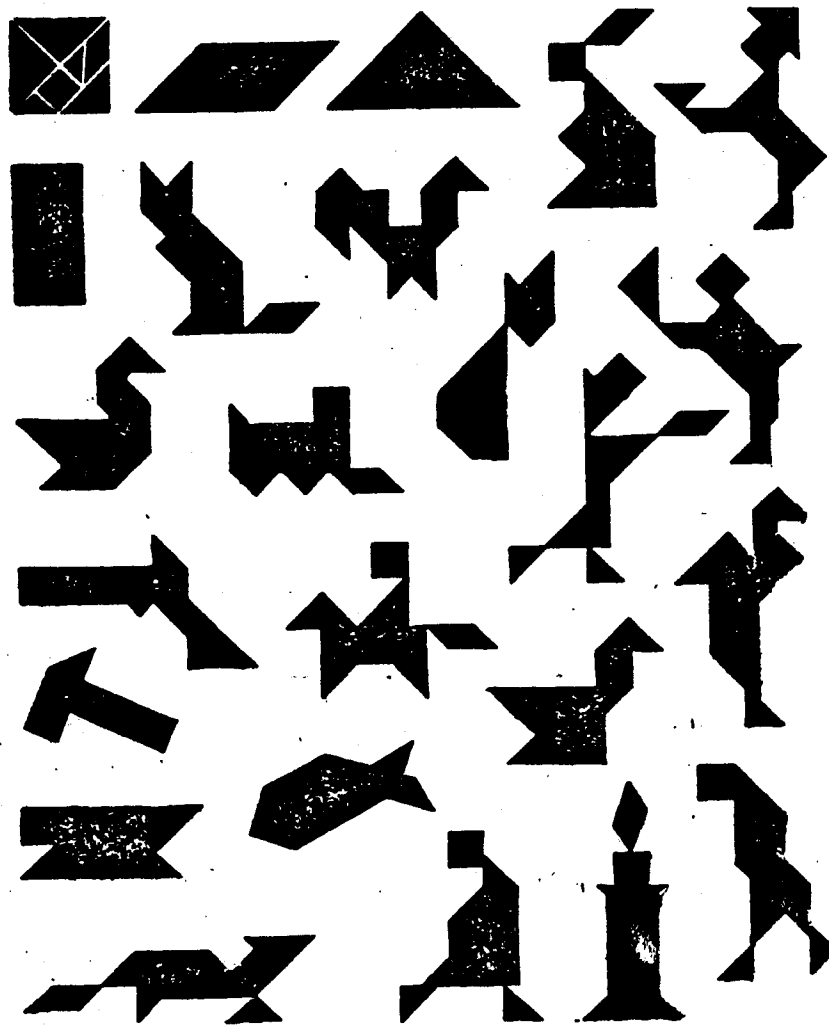
Серед показаних на малюнку силуетів ви знайдете досить характерні.

Скласти їх інколи буває дуже важко. Для цього потрібна не лише кмітливість, а й терпіння. Наполегливо прагніть розгадати їх, не поспішайте заглядати у відповідь.

Дуже добре організувати змагання на складання фігурок між кількома гравцями.

Китаїську головоломку можна випилати з фанери або вирізати з цупкого картону, обклеєного з обох боків папером однакового кольору.

Щоб не розгубити частини одного або кількох комплектів головоломки, потрібно виготовити коробочку з висувною кришкою.

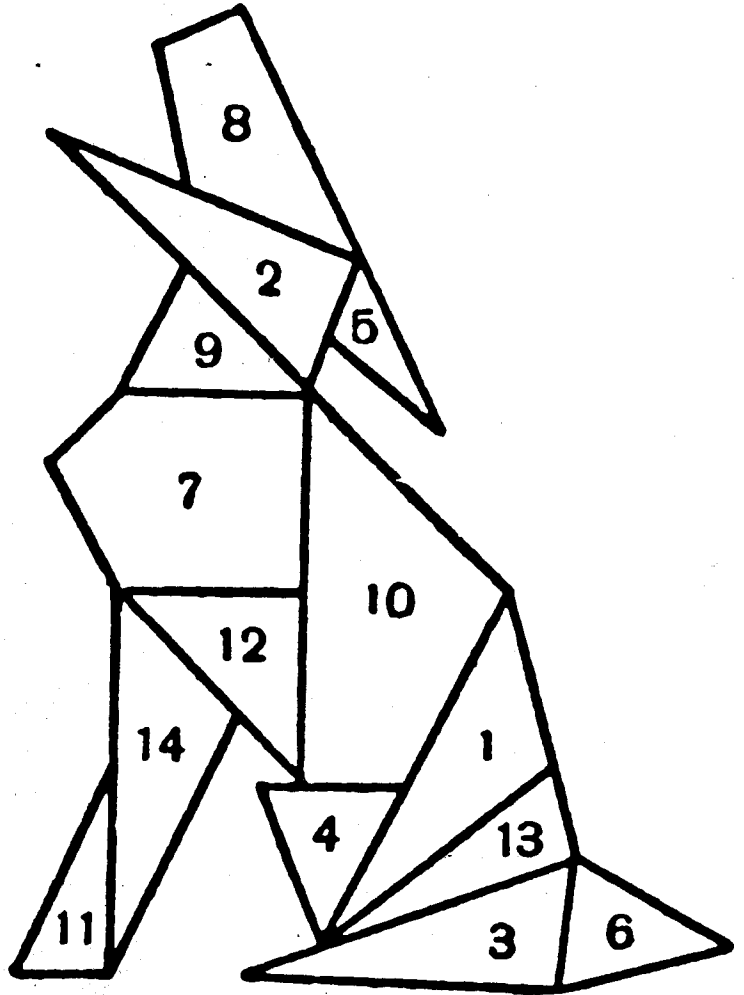
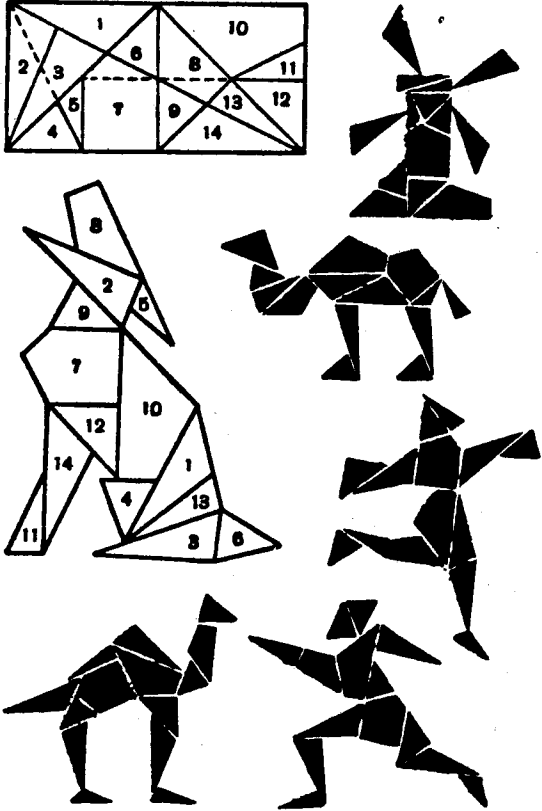
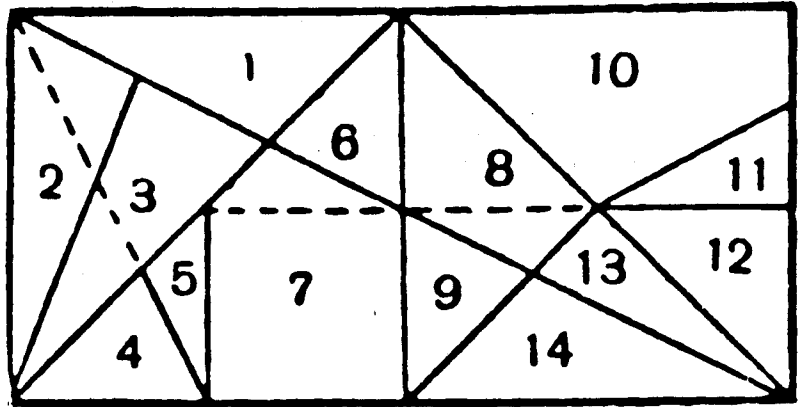
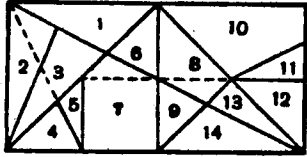

Відповідь на стор. 41

Архімедова гра.

З давніх-давен відома гра, яку історія зв'язує з ім'ям великого грецького математика Архімеда.

Для цієї гри на фанері або на цупкому папері треба накреслити прямокутник і акуратно розпилити по лініях, як показано на малюнку. З одержаних 14 геометричних фігур спробуйте скласти наведені тут силуетні зображення людини, верблюда і ін. Це легко зробити, коли на малюнку показано усі частини, з яких складено зображення, але це значно важче, коли подано суцільні зображення. Повертати фігурки можна будь-яким боком, і вони повинні бути залиті тушшю або пофарбовані з обох боків.

далі буде

ст.пл.Маруся Дармограй

==З Б І Р К А Г Н І З Д А.==

З практики можу сказати, що гніздові збірки, які мені найкраще вдалися були ті, до яких я докладно приготувилася і подумала про всі деталі і як їх переводити. Коли гніздовий приходить непідготований на збірку гнізда, дає своїм виховникам і новацтву поганий приклад.

Не думаю, що добру гніздову збірку аж так тяжко приготувити, та на це треба часу. Коли визначите собі мету /провідну думку/, подумайте про тему /topic/ для здійснення мети. Часом нелегко підібрати розповідь, ігри, пісні до них, все, що потрібно, щоб вони стосувалися до теми. Треба трохи УЯВИ! - Ви напевно багато її маєте! Так легко змінити одне чи два слова в розповіді і грі - і вже вони пов'язані з темою! Досить важко підшукати відповідну пісню, але завжди щось знайдете якщо хочете. Підкреслюю, що тема повинна тягнутися через цілу програму збірки.

Одною з найважливіших завдань у підготовці до гніздової збірки є скласти так програму, щоб була цікава для новацтва. Це нелегко, бо гніздо переважно є різноманітне щодо віку і знання. Тому Вам треба підшукати такі розповіді, ігри і пісні які зацікавили б і тих, що шойно вступили до Пласту, як і рівнож тих старших новаків/-ачок, які ось-ось підуть до юнацтва.

А тепер декілька думок про програму гніздової збірки:

ВІДКРИТТЯ: Часто гніздові відкривають гніздову збірку тільки новацьким привітом "Готуйсь" і новацькою піснею. Краще було б, якщо гніздо привітало сестричку гніздову тоді, коли вона входить в круг. Під час відкриття новацтво стоїть роями в колі із своїми виховницями на чолі побіч ройової і тотемами та знаменами. Показуйте ті ройові знамена й тотеми! Гніздова може назначити одну з новачок, що заслужила собі на те, щоб займалася гніздовим тотемом на збірках.

ЦЕРЕМОНІЯЛИ: Гніздова збірка дає нагоду відзначити тих новачок, що заслужили собі на похвалу. Складання заяви вступу, признавання новацьких вмілостей - це все відбувається по відкритті. Новацтво любить відзнаки, похвали, а саме церемоніяли дають нагоду вирізнити новачкам ними похвалитися.

РОЗПОВІДЬ: Розповідь може розказувати гніздова, або впорядниця або якийсь запрошений гість. Час від часу варто запросити когось на збірку. Можна розповідь переплести іграми і піснями.

САМОДІЯЛЬНА ГРА: Один з роїв може підготувати самодіяльну гру до теми збірки. У цьому випадку гніздова мусить вже повідомити виховників про тему збірки бодай декілька тижнів наперед. Рої можуть чергуватися у переведенні ігрової самодіяльності. Новацтво це дуже любить.

Час від часу новачки можуть виконувати самодіяльну гру з участю цілого гнізда. На таку гру треба мати розповідь де є групові ролі, н.п. качки, пси та звірі, які роблять відповідні звуки. Того роду заплановані ігри проходили з великим успіхом. У них брали активну участь всі новачки і виховники.

ЗАБАВИ та ІГРИ: Треба мати як найбільше приготованих забав і ігор, бо діти люблять бавитися. Є різні забави й ігри: змагання роїв, товариські масові ігри - рухові і спокійні, і ігри тільки з репрезентантами роїв. На збірці гнізда треба переводити декілька ігор.

ВІРШІ: По рухових іграх не співайте! Якийсь рій може підготувати деклямацію. Знову гніздова має обов'язок наперед сказати тему, якщо хоче мати вірш на гніздовій збірці.

ПІСНІ: Співайте як найбільше. Навіть якщо новачки не хочуть співати, спонукуйте їх до цього. Коли гніздова і виховниці самі охоче співають, то напевно заохотять новачок.

ІНФОРМАЦІЇ: Перед закриттям гніздова подає різні повідомлення, та полагодує біжучі справи гнізда і росві. Новачки повинні забирати голос, розмовляти очевидно по-українському.

В приблизно такому порядку як я вичислила повинні проводитись гніздові збірки. Збірка гнізда це спільна гра. Гніздові повинні скликати збірку з правилами один раз на місяць в той самий час. Збірка повинна тривати 1-1 1/2 годин. Крім регулярних збірок можна переводити також короткі збірки, для інших цілей н.п. вивчити пісню, вправляти спорт, переводити пробу до імпрез, відвідини музею, тощо.

МАЙСТРУВАННЯ: Під час гніздової збірки не рекомендую робити майстрування. Я раз поспробувала робити з новачками човники з паперу, бо вони були потрібні до гри на Свято Моря. Але це зайняло забагато часу.

Краще було зробити човники на роєвих сходинах і готові човники принести на гніздову збірку.

ТОЧКУВАННЯ: Уважаю, що добре мати таблицю точкування для цілого гнізда. На ній приліплюється зірки за однострій, присутність, поведінку, виграні ігри та інші успіхи новачок. Цю таблицю треба вивісити на видному місці. Я таку таблицю завела і новачки охоче старалися здобути як найбільше зірок, щоб їхній рій виграв.

Пропозиції ТЕМ на збірки гнізда:

- IX. Спомини з таборів
  - X. Свято книжки, осінь
  - XI. 1 листопада /вогник, прогулянка/
підготовка звірів до зими
  - XII. Свято Миколая, Різдво, зима
    - I. Різдво, коляда, 22/січня,
    - II. Леся Українка,
    - III. Тарас Шевченко, Тарас Чупринка
    - IV. Свято Моря, Великдень, весна
    - V. День Матері, Свято Крія
    - VI. Табори, День Гетька
- Різне: Сучасні справи в Україні, спільна акція з нескориними, комунікація, природа...

--:--:--:--

ЩО ЦЕ ЗА КНИЖКА?

Ж о в т о д з ю б и , прочитайте справжнє ім'я і прізвище поета і назву його твору.

Відповідь на стор. 41

Старий Орел

ПЕРШИЙ НОВАЦЬКИЙ ТАБІР

В останніх роках таборування стало дуже популярним. The New York Times Magazine з дня 7.І.1979 помістив аж на 7-ох сторінках оголошення про різні табори для дітей і адолесцентів різного віку. Таборування стало нерозривною частиною нашого життя-буття, стилем життя; таборування є важливим чинником у розвитку дитини, а в Пласті - таборування є важливим засобом у пластовій системі виховання.

Ми мало або й загалом ніщо не говоримо про новаків, які вперше йдуть на табір. Написана інформація відноситься головню до наймолодших новаків тобто шестирічних новаків, які пройшли вже 9 місяців свого виховного шляху в Пласті та семирічних новаків, які вже приготувалися до першої проби.

Підсумування важливіших даних про дітей згаданого віку дасть нам краще зрозуміння проблеми таборування малюками. Фізичний аспект: між 5 1/2 і 6 1/2 роком життя звичайно помічається стрибок у фізичному розвитку, що створює ситуацію недостатньої стабільності, зменшенням відпорності, а в зв'язку з цим помічаємо частіші захворювання. Психосоціальний аспект виявляє такі риси того віку: Неспокійні, змінливі, невгамовні, дуже боязкі /шумів, лісу, духів ітп./, ще не зовсім свідомі того факту, що правила гри є ті самі для всіх. Беручи до уваги фізичний і психосоціальний стан розвитку дитини, для її добра й для добра Пласту шестирічні новаци не повинні брати участі в новацьких таборах.

Згідно з рішенням VI КУПО ми можемо приймати до Пласту вже дітей які закінчили /!/ шостий рік життя. Для них є вже виготовлена спеціальна програма, але ще не маємо готових матеріалів, які могли б вже бути віддані до вжитку новацькими виховниками. Згадані матеріали є в процесі кінцевого оформлення або в процесі опрацювання. Вище сказане відноситься до ситуації в домівці. Насувається питання таборування шестирічних новаків. Американський "бізнес" розв'язав це питання просто: добре вишколений персонал, незвичайно високі оплати, а готовість дитини до таборового життя - це вже другорядна справа. Яке становище Проводу УПН в цій справі? Організація Скавтів є дуже консервативна, коли мова про табори каб скавтів, для молодшої групи яких не дозволяється організувати таборів. Ми є більше ліберальні в цьому відношенні, однак ми не можемо перебирати мірки й не можемо наслідувати "бізнесових" тенденцій американського світу. Пласт є виховною організацією!

У дотеперішній практиці ми приймали на табір новаків, які закінчили сім років життя. Практично беручи, вони повинні були вже мати щонайменше 7 1/2 років життя і щонайменше пів року таборування у стації. Коли ми приймаємо до Пласту дітей зі закінченим шостим роком життя, мусимо зайняти наше виразне становище в справі приймання новаків на новацькі табори. З вище уже сказаного виходить ясно, що шестирічні новаки ще не є готові до таборування. У виїмкових випадках ми можемо прийняти шестирічних на табір згідно з такими критеріями, які визначають їхню готовість до таборування, і визначеними передумовами і напрямними для їхнього таборування.

Критерії готовости до таборування шестирічних:

1. пройшли виховний шлях згідно з накресленою для них програмою впродовж 9 місяців і є добре фізично й психічно розвинені;
2. мають досвід у таборуванні з батьками;
3. є відповідно психологічно підготовані й самі виявляють охоту поїхати на табір. /Саме тут треба підкреслити факт, що деякі амбітні батьки, зокрема пластуни, роблять великий тиск на дітей з тих чи інших, звичайно особистих, причин, і змушують дітей їхати на табір - це не слід називати "психологічною підготовкою" дитини/.

Передумови для таборування шестирічних новаків, а фактичний їх вік є 6 років і 9 місяців, є такі:

1. Шестирічні новаки з критеріями готовости до участі в таборуванні.
2. Дозвіл батьків на письмі.
3. Згода гніздового на письмі.
4. Шестирічні новаки можуть таборувати лише в будинках. Приміщення мусять бути відповідні для малих дітей, гігієнічні, безпечні, з туалетами в будинку.
5. Шестирічні новаки творять окремі групи /якщо не окремі табори/ у межах новацького табору, які провадять зовсім окремі заняття від інших новаків.
6. Провід мусить мати відповідні кваліфікації.
7. Зайняття проводитимуться згідно з відповідною виготовленою для цього віку програмою.
8. Час тривання табору не довше як 6 днів.

далі буде

Т.Самотулка

О Р Л И

Уведення

Орел - це з-правила великий денний хижий птах /bird of prey/ з родини соколоподібних, який живе в горах, на степах різних частин світу від арктичних полос до тропічних лісів. В Україні гніздяться степові орли в асканійських степах, беркути в Карпатах, на Криму чи на Кавказі. Справжні орли є членами роду аквіля /Aquila/.

З давен-давна орли викликали, й навіть по сьогоднішній день, подив у людей своїм високим граціозним летом, подиву гідною гострозорістю, великою силою широких крил і гострих пазурів та розумовими здібностями. Тому й не дивно, що орла уважали королем птахів.

Уява людей від неосвічених до володарів імперій пов'язала з орлом чимало вірувань, створила багато мітів, легенд, казок, тощо. Орел став символом сили й відваги, а багато держав мають герб із зображенням орла. У національній емблемі ЗСА орел з розпростертими крилами, який держить в одній лапі стріли а в другій оливну гілку, символізує силу і свободу. Індіяни особливо виявили захоплення і подив до орлів, які стали важливим елементом їхніх релігійних ритуалів, "орлиного танку" ітп.

Визначення орла

Хоч орел збуджував неабияке зацікавлення у не-фахових людей і в орнітологів /фахівців, які вивчають птахів/, немає ще однозначності щодо дефініції орла, бо орли дуже різняться своєю величиною, силою, звичками, зокрема харчуванням. Загал орнітологів налічує 59 видів /species/ орлів з-поміж 275 видів денних /diurnal/ хижих птахів. Тому для упрощення питання, що таке орел, відповідають: кожний денний хижий птах, який не є яструбом /hawk/, соколом /falcon/, шулікою /kite/, мишоїдом /buzzard/ або грифом /vulture/.

Класифікація орлів

Орлів поділяють на 4 групи:

1. група - морських орлів /sea eagle/, орлів рибалочок - які живляться рибою, живуть над морем, великими озерами. Вони не мають оперення нижче колін.
2. група - орлів, які живляться гадюками /serpent/, зміями /snakes/, плазунами /reptiles/. У них є великі жовті очі, короткі й грубі сильні пальці, якими вони схопивши змії, паралізують їх. Орли так уміло ловлять гадюк, що запобігають укушенню, від якого вони згинуть б.

3. група великих орлів мають безпері гомілки /tarsi/. Зустрічають їх у Південній Америці, Філіппінах і Новій Гвінеї. Живляться живими тваринами, а навіть малпами /Harry Eagle - у Філіппінах/.
4. група найбільша, бо має 30 видів, у великій більшості - це справжні орли, як степові орли, американський орел /bald eagle/. Їх гомілки /нижче коліна/ є оперені майже аж до пальців. Докладніші інформації будуть подані згодом.

Важливіші зовнішні ознаки й інше:

Величина: Орли дуже різняться своєю величиною. Довжина філіппінського малпоїдного орла до 100 см./40 in/; вага - між 6.5 кг і 600 гр, тобто приблизно між 15 ф і 1 ф 5 оз. Ширина /розмах/ крил є звичайно менший як 2.5 м /8 футів/. Довгі й широкі крила допомагають орлам кружляти високо в небі.

Оперення: коли мова про кольори - обмежене: чорне, брунатне, сіре, помаранчево-буре, сіро-синє. Крапчасте пір'я, латки, цятки, смуги роблять зовнішній вигляд більше привабливим для нашого ока. До цього причиняється також контрастне оперення верхньої і нижньої частин тіла. Орлята переходять ряд перемін заки набудуть оперення дорослих орлів, що триває 3 до 5 років.

Крім сильних крил особливо важливими для орлів є: бистрі очі, сильний дзьоб і гострі пазури:

Хижий птах

Зір: Очі орлів великі, сферичні з брунатною або жовтою веселкою /iris/. Гострота /acuity/ зору незвичайно велика. Орли бачать щонайменше 8 разів краще як люди. А це завдяки спеціальній структурі й функції сітківки /retina/. Орлиний зір є монокулярний і бінокулярний. Вони можуть бачити зайця дуже докладно з висоти 2 миль. Зате в ночі бачать погано.

Дзьоб: різної довгости, ширини і форми, у великій мірі в залежності від харчування. Чорний, синюватий або ясно жовтий дзьоб є грізною зброєю, а сильні м'язи щелеп /jaw/ допомагають легко розривати м'ясо на шматки.

Пазури: орли мають 4 пальці на нозі, на кінцях яких є сильні, гострі і великі пазури. Ними вони глибоко вбиваються в тіло їхньої жертви наладу до тої міри, що важко самому визволитися від них. Орли користуються ногами не лише, щоб ходити чи скакати, але й для нападу й оборони. Орли вбивають свої жертви не дзьобом а пазурами. Счевидно що сила в їх ногах є велика.

далі буде

О Р Е Л - Б Е Р К У Т .

Жив один старий вояк. Мав уже сто літ, але ніколи не був хворий. Коли нездужав то покликав сина і почав казати:

- Слухай сину. Я тобі передаю вояцького кріса. Як не буде на світі війни, можеш стріляти з нього всяку дичину, але беркута не руш.

- Чому? - питає син.

- Раз було таке діло. Я бився з одним Шарканем. Великий був змії - мав аж шість голів. Я стинаю то одну, то другу, а Шаркань придує до них свою шию - і знову приростають. Зморився я, але зморився й ворог. А над нами якраз летів беркут. Шаркань кличе: "Беркуте, принеси мені у дзьобі хоч краплю води, бо з жаги загину!" А я прошу собі: "Ей, беркуте, не слухай ти змія. Принеси у пазурах піску. Я посиплю відрубані голови - і вони не приростуть". Тоді беркут послухав мене. Так я убив Шарканя й лишився живим.

Син йому пообіцяв, що не буде стріляти в орла. І старий вояк помер. Син поховав його, як треба, а сам узяв на плече кріса - і помандрував.

Під одною липою, що росла на полі, застала його ніч. Стало темно-темно. І хлопець думав собі: "Тут переночую". Але далеко на горі завіталося. Він рушив туди. Вийшов на гору, а то світло - в хатці. Хлопець заглянув крізь вікно і бачить: дванадцять розбійників сидять за столом і бавляться золотим яблуком.

Вояків син міркує: як їм дати знати, що він їх не боїться? Бо інакше не зайти до хати! Коли один з розбійників тримав золоте яблуко на чорній долоні, мандрівник поцілівся і вистрелив. Яблуко розсипалося в мак. А розбійники сидять, не рушаються з місця. Тоді хлопець вирішив:

"Зайду я до них! Хай буде, що буде!"

Зайшов. А старий розбійник був такий силач, що взяв його на чорну долоню, обдивився й каже:

- Ти нам розбив найдорожчу річ: у золотому яблуці було наше щастя. За те маєш загинути. Але залишишся живим, якщо зі свого кріса уб'єш одного беркута.

- А що то за беркут? - запитує хлопець.

- За третьою горою є один поганин. Живе у темному палаці, без жодного вікна. Не можемо дізнатися, що він там ховає, бо на брамі сидить старий беркут - не дає підступитися. Його можна зняти тільки пострілом, а в нас немає крісів.

Вояків син подумав і каже:

- Та що його боятися! Я пройду й без пострілу!

Розбійники дуже здивувалися. Всі хотіли бачити, як то воно буде.

А що надумав собі хлопець? Він набрав у постолі землі, взяв їх - і вже йде. Розбійники - за ним. Прийшли за третю гору і зупинилися біля темного палацу. А хлопець - просто до воріт. Беркут скрикнув і розпростер крила. Але хлопець каже:

- Чого ти кричиш, беркуте? Я ж стою не на твоїй, а на своїй землі. Чи, може, ти сердитий на тих, що за мною? Вони - мої слуги.

Беркут склав крила і мовчить.

А син вояка наказав розбійникам:

- Ану, хлопці, похваліться силою - проламайте мура.

Коли вхід був зроблений, мандрівник шепнув:

- Чекайте мене тут. Я сам піду й розвідаю, що там у палаці.

А в поганина було так, що коли на брамі дрімав беркут, дрімала

і вся варта. Ступив хлопець до перших дверей, а перед ним хропить дід, якому з рота сапає синє полум'я. Підходить він до других дверей - там ще міцніший дід: йому з рота б'є червоне полум'я. Підійшов до третіх, а під ними найстрашніший вартовий, бо йому з рота бухає чорне полум'я.

Хлопець опинився серед великої світлиці, в яку падало світло через скляну стелю. Тут спала біла дівчина. На пальці у неї був золотий перстень, а на грудях золота хустинка. Молодому хлопцеві дуже полюбилася така красна дівчина. Він нахилився до красуні, поцілував її. А вона відразу прокинулася.

- Ой, як я довго спала! - легко зітхнула дівчина і запитала хлопця: - Хто ти? Що тут робиш?

- Я прийшов, принцесо, тебе розбудити і вивести з темного палацу, - відповідає хлопець.

Дівчина зраділа:

- Тоді я - твоя суджена. Тікаймо, бо вже скоро має прийти поганин. Вояків син каже:

- Та куди втікати? Звідси єдиний вихід - крізь пролом у мурі, а там стоять дванадцять розбійників.

- Клич їх на подвір'я.

Розбійники один перед другим полізли у пролом, але коли стали на подвір'ї, то всі поприлипали до дуже грубої стіни: палац поганина був із самого каменю.

Хлопець і дівчина тікають, але в дорозі й веселяться, граються. Поганин тим часом вернувся в палац і застав розбійників. Усіх пожер і йде до світлиці. Дівчини нема! Накинувся на сторожів і повбивав їх, вийняв шаблю й на старого беркута. Але той вдарив крилами і полетів услід за молодятами.

А вони якраз прийшли до широкої води і журяться, як їм перейти. Видять - летить беркут. Подумали, що старого беркута пустив на них поганин. Чекає тут ніколи, бо він, раз-два, схопить у пазурі дівчину і понесе назад. Хлопець вистрелив. Беркут упав мертвим.

Не встигли отямитися - їх наздогнав поганин. На місці води вчинилася величезна яма, і поганин з дівчиною зник у темній глибині. Хлопець закрив очі й кинувся за ними. Коли зсунувся у яму, перед ним відкрився цілий підземний світ. Там у хатах жили тільки відьми, але хлопець розумно зробив, що ступав поганиновим слідом: відьми його боялися. Зайшов у першу хату, а відьма йому каже:

- Я - твоя сестра.

І пригостила склянкою міцного вина - з волячої крові.

Хлопець підійшов до другої хати. І там стара гаєдня назвалася сестрою: прийшов поганиновим слідом, і відьма собі думала, що він - нечиста сила. Випив дві повні склянки міцного вина - з волячої крові. Третя сестра дала йому випити три склянки вина, від якого хлопець не сп'янів, але відчув неймовірну силу. Він почав питати:

Сестро, а де поганин? Украв у мене дівчину і десь тут сховався!

- Тяжке твоє діло, - відповіла відьма. - Поганин володіє усім підземним світом, де й на землі має один темний палац.

- Я там уже був.

- Тоді йди його слідом і дійдеш до брами. Брама буде закривати вхід до середини гори, але вона не замкнута. Тут ніхто не стереже поганина, бо царство під землею належить йому. А від нашого вина ти маєш стільки сили, щоб відхилити тяжку браму.

Хлопець сховався під горою і вислідив, коли поганин вийшов. Сам забіг до дівчини.

Дівчина зраділа, обняла його. І почала просити:

- Втікай, бо в цьому домі не сміє бути більше одної душі.

- Я не боюся - в мене кріс.

- Поганин - бездушник, такого куля не бере!

- А в чому його сила?

- Я не знаю.

- Ти дізнайся. Я буду чекати...

Хлопець пішов, а дівчина думає, як вивідати в поганина його тасмницю?

Коли поганин вернувся додому, вона запитала:

- Скажи, у чому твоя сила?

- У вінику! - зареготав поганин. - Як у старій відьми.

Другого дня дівчина обклала віник золотом.

Поганин здивувався:

- Що то, принцесо?

- Твоя сила.

Поганин так зареготав, що аж гора затряслася.

- Моя сила схована в печі.

Коли він пішов з дому, дівчина все золото висипала в жар. Поганин вернувся, а вона показує у піч.

- Що ти наробила! - розсердився поганин.

- Я твою силу так шаную.

- Ти дурна! Моя сила таїться у тому, що я маю серце бугая!

Так у гніві він не спам'ятався, як виказав свою тасмницю. А тоді вчинився бугаєм. Нараз люто заревів і вибіг за браму. Син вояка нічого не знав, що то є поганин, і не ховався перед ним. Бугай накинувся на хлопця. Той вистрелив. Бугай упав мертвим.

А дівчина вибігла з гори:

- Ой, то був поганин. Він може ожити. Треба його швидко порубати. Бугая порубали, м'ясо склали у залізну бочку і аж так пустилися в дорогу.

Але куди вихід з підземного царства? Дорогою хлопець зайшов до тих відьом, що перед тим назвалися сестрами. І вони порадили:

- Звідси можна вийти через широку воду. Там побачиш човен, на якому плаває один старий беркут.

- А що то за беркут? - налякався хлопець.

- Той, котрого вбили в наземному світі. Тепер живе в підземному царстві, але літати тут не може. Возиться в човні.

- Як же мені з беркутом домовитися? - зажурився хлопець.

- А ти не журися, - сказали йому відьми. - Коли в того беркута стріляли, то він бачив двох. Тому не смій сідати у човен разом з дівчиною, бо він вас потопить. Пусти наперед дівчину, а сам почекай.

Так воно й було. Вояків син переправив дівчину, а потому сів у човна сам. Але беркут, як побачив кріса, нараз кинувся убік. Човен перевернувся, хлопець почав тонути. А його кріс уже пішов на дно. В ту ж хвилину беркут відчув крила. Він схопив у пазурі того, що потопав, і вилетів у наземний світ...

Та надійшла дуже темна хмара, полив вогняний дощ. Беркут злетів і простер над ними свої широкі крила. Захоронив молодят від смерті, але сам згорів.

І нараз роз'яснилося. Тоді дівчина згадала, що вона з такого і такого царства - її з царського двору поніс лихий вітер. Дібралися вони до царя, а там дуже зраділи і дочці й юнакові. Справили їм велике весілля. Син старого вояка почав царювати, і всім жилося добре. А ще кажуть, що молодий цар заборонив у цілій країні стріляти в орлів-беркутів.

ОРЕЛ і ЛИС.

Зустрівся орел з лисом та й щось собі говорили. Лис каже:

- Тобі добре, ти все бачиш, бо високо літаєш!

А орел каже:

- Я й тебе навчу літати.

Узяв орел лиса в свої лапи та й полетів. Літає, літає, а як уже дуже високо піднявся угору, коже до лиса:

- А чи ти вже привчився?

- Та вже привчився - відповів лис.

- Ну, - каже орел, - якщо ти вже привчився, то я пущу тебе, щоб ти сам летів. Як орел пустив лиса, то він просто летів униз та й упав на землю. Злетів орел на землю та й питає лиса:

- А як тобі летілося?

А лис каже:

- Та летіти легко, але сідати тяжко!

-:-:-:-

ЗАГАДКИ

1. Дивний ключ у небі лине,
Не залізний, а пташиний.
Цим ключем в осінній млі
Відлітають ...
2. Рук не має, а будувати вмис.
3. Не сторож, а рано будить.
4. Що двічі родиться: вперше - гладеньке, а вдруге - пухкеньке?
5. Двічі родиться, а раз умирає.
6. Без рук, без ніг, а по землі ходить.
7. Водю їхали пани,
Убрані в срібні хупани;
Хоч хупани - лата на латі,
Панам радіють у кожній хаті.
8. Тоненьке, вузеньке, по землі в"ється,
Як батіг довге, але зовсім не б"ється,
Людини боїться, молоко уживає;
В лісі їх багато, мабуть, кожен знає.

Старий Орел

О Р Л И Н А   А Т М О С Ф Е Р А

У листопаді 1945 р. в "Думках до передумання" я поінформував моїх співробітників про важливіші питання, які треба розв'язати, щоб покласти основи для програми виховання в УПН, зокрема про : атмосферу УПН, історичні ігрові комплекси і новацькі вм'єстї, яких в УПН ще не було. Питання атмосфери залишилося ще не розв'язаним по сьогоднішній день, хоч назви новацьких ступенїв є орлині, а ядро виховників УПН несе назву " Орлиний Круг ".

Невідемо менї, чи новаки питають, чому їхні ступенї саме так називаються. Я з такими запитаннями не зустрічався - ні зі сторони вихованків ні виховників. В УПК існують назви проб : скобиного крила, скобиного хвату і скобиного лету, але я ніколи не чув про те від юнацтва. Чи для них це є чуже, не-зрозумїле чи несприятливе - відповідї на це немає. Виглядає, що згаданї назви вкл. з гетьманським скобом - незначущї, з їхнім пластуванням не зовсім пов'язанї. Подїбна ситуація в УПН. Назви ступенїв запозиченї з орлиного свїту, але не є пов'язанї в одну цілість, яка давала б в'яснення, як їх розумїти і чому. Якщо Новаки незнають про що є мова, не живуть новацьким свїтом, а лише відбувають зайняття бїльше чи менше цікаві для них. У такїй ситуації УПН не може стати динамічною організацією української дїтвори. Нам треба негайно виповнити пластову структуру відповідним, цікавим змістом, що захоплював би дїтей стати справжніми новаками.

У великій бїльшостї скавтські організації продовжують у бїльшїй чи меншїй мїрі атмосферу джунглїв, яку впровадив Бейден-Павел у 1916 році. В Америці програма для каб - скавтів, опрацьована основником скавтїнгу, не прийалася і створене іншу програму, яка краще підходила для американського стилю життя.

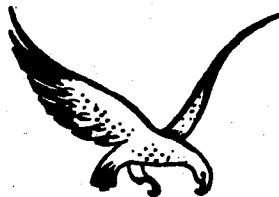
Що є нам, новацьким виховникам, дїяти, зокрема тепер, коли ми робимо поправки до існуючого правильника УПН ? Коли УПК уже прийняв назви проб і деяких вищих ступенїв з орлиного свїту, нам не лишається ніщо іншого до зроблення, як підбудувати їхні до деякої мїри радше формальні назви орлиною атмосферою в УПН, тимбїльше, що для 6-7-річних малят фантазія чи казка є ще сприйемлива.

Що таке атмосфера? У загальному - атмосфера - це умови, породжувані родиною, суспільним середовищем і т. ін. В УПН атмосфера - це все те, чим живе новак; - це зміст, форма і побутова обстановка, в якій діє новак; - це настроєві, поривавчі до дії і формуючі моменти, які допомагають новакові розвиватися, а новацькому виховникрві досягти сподіваних виховних вислідів.

Які є позитиви атмосфери в новацтві? Атмосфера є казковим, нереальним світом, який дає новакові необмежені можливості розвивати свою уяву, творчість і віднайти себе. Новак заізнається з атмосферними типами, які створюють теплі, сердечні відносини у повсякденному житті, а також хвилюючі переживання у часі урочистостей. Атмосфера створює ситуації, в яких формується характер новаків за рисами зразків.

Уже була згадка про доцільність впровадження орлиної атмосфери, щоб пластова система виховання творила одну цілість. Інформації про орлів, про їхнє життя-буття дадуть нам багато до думання. Нашим вихованкам стане яснішим, чому пластуни вітають себе привітом "скоб", чому орлині назви є впроваджені в УПН, УПО ітд. Нам треба розробити питання орлиної атмосфери, щоб новаки засвоїли собі риси сильних, пов'язаних із сушею, повітрям і морем, інтелегентних орлів, завзятих оборонців своєї території чи, зокрема орлицями, свого гнізда. Орли виводять звичайно своїх орлят на старому місці-гнізді навесні, яке вони відповідно поправляють і роблять гніздо придатним для вирощування нового покоління.

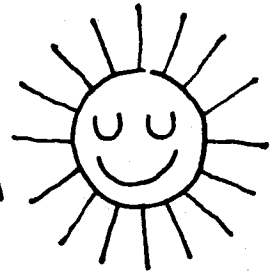
Орлина атмосфера в УПН - це лише одна частина чару новакування. Іншим суттєвим його компонентом є історичні ігрові комплекси, які в акції емоційно пов'язують новаків з українським життям-буттям у минулому і через сучасні ігрові переживання прокладають поміст до майбутнього. Зараз залишається нам до розв'язання питання, як пов'язати ці два компоненти в одну цілість і так інтегрувати їх у систему виховання новаків, щоб вона була успішною в праці з новацтвом.

ОРУЧА

ВЗВАГА

Р Е Б У С И . *

Ребус - це загадка, в якій слова, що розгадуються, подано в вигляді малюнків у поєднанні з літерами, нотами, цифрами та іншими знаками.

Коли частина зашифрованого слова збігається з назвою якогось предмета, то в ребусі вона може бути передана у вигляді малюнка, що відтворює цей предмет.

Кома, що стоїть перед зображеним предметом /зліва/, означає, що від назви цього предмета потрібно відкинути першу букву, а якщо кома стоїть після малюнка /справа/, - відкидається остання буква. Там, де стоїть дві, а інколи, хоч і рідко, навіть три коми підряд, треба відкинути від назви предмета дві /три/ букви.

Часто в ребусах зображено предмети в перевернутому вигляді. В такому випадку при розгадуванні ребуса слово, що відповідає предмету, треба читати навпаки.

В цьому ребусі на першому малюнку подано перевернуту раму. Отже, слово "рама" треба читати з кінця, тобто - "амар", але перед малюнком стоїть кома, тому при читанні відкидається перша буква і виходить слово "мар". На другому малюнку - морська тварина - кит. Кома під малюнком говорить, що від слова "кит" потрібно відкинути останню букву, тобто "т", залишиться "ки". Тепер складемо зашифроване в ребусі слово: мар + ки = марки.

Використовуючи при складанні ребусів перевернутий малюнок з комою, легко помилитися, - поставити кому не там, де треба. Щоб уникнути помилку, рекомендується написати слово навпаки, що відповідає малюнку-

* "Ігри та розваги" - уп. О. Федосенко, "Радянська школа".

ві; тоді легко помітити, яка буква зайва і де треба ставити кому - попереду малюнка чи після нього.

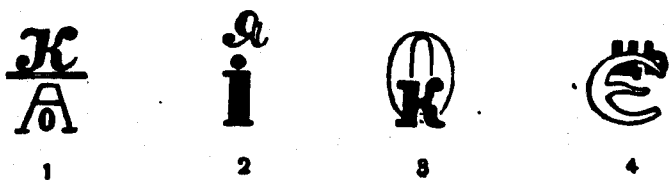
Не можна малювати в перевернутому вигляді предмети, про які важко сказати, чи це подано їхнє пряме положення чи ні /палка, ніж, олівець і т.ін./.

В слові нерідко можна виділити склади "до", "ре", "мі", "фа". В ребусі їх, як правило, зображають відповідними нотами. Тут, наприклад, з допомогою цього способу записано слово "доля".

Частини деяких слів вимовляються однаково з числівниками. Такі слова в ребусі і зашифровуються часто числівниками /сім'я, сорок-а/.

Слова в ребусі можуть бути подані також своєрідним розміщенням букв, складів і зображень. Користуючись таким способом, в ребусі записуються і інші частини слів: "під", "на" /якщо на малюнку один предмет стоїть на другому/ і "перед", "за" /якщо один предмет зображений попереду чи позаду другого/. Приклади:

- 1) під «к» — «о» в «а» = підкова
- 2) над «і» — «я» = надія
- 3) перед «о» — «к» = передок
- 4) за «є» — «ць» = заєць

Зустрічаючи при розгадуванні ребуса такі зображення, потрібно догадуватись, яка частина слова тут зашифрована: на, над, під, перед, за.

При розв'язуванні ребуса, в якому одна буква /а інколи й дві/ дається в другій, в текст вводиться буква "в".

«ч» в «е» + «н» = човен

в «а» — «л» = вал

Для зображення частини слова "по" використовують прийоми, показані на цих малюнках.

по «р» — «а» — пора

Цифри, що стоять на малюнку, вказують, в якій послідовності повинні читатися букви слова, що відповідає даному малюнку.

Якщо в цифрах над малюнком немає якогось порядкового номера, наприклад, надруковано 5, 3, 4, 1 — немає цифри 2, то це означає, що буква, яка відповідає порядку цифр, в назві малюнка не читається. Закреслена над малюнком буква означає, що в слові, яке відповідає зображеному предмету, ця буква не читається. Якщо над закресленою буквою або поряд з нею стоїть інша, — це означає, що її потрібно поставити в назві малюнка замість закресленої.

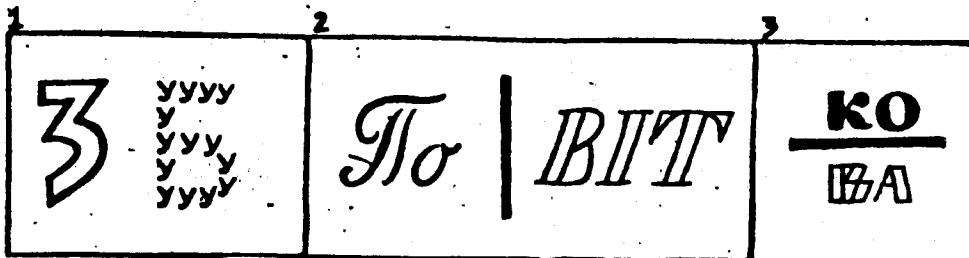

Коли частина слова, яке хочуть перетворити в ребус, пишеться однаково з назвою великої ріки, то на малюнку зображають цю ріку, як на німій карті, а якщо треба відкинути букву, то ставлять кому. Щоб при розв'язанні ребуса можна було здогадатися, яку ріку намальовано, малюють місто, яке стоїть на ній, її притоку або море, в яке вона впадає. Ось ребус:

Місто Чернігів розташовано на Десні. Це і є назва річки, яку нам треба знати. Відкидаємо від неї першу букву — "д"; виходить:

"в" + /д/ есна = весна.
Два або кілька однакових предметів читаються в ребусі у множині. Послідовно сполучаючи назви всіх зображених предметів, нот, букв, і знаків, ми відгадаємо зашифрований в ребусі текст.

Жовтодзюби:

Відповідь на стор. 41

Орлята:

Відповідь на
стор. 41

С К О Р О М О В К И .

Скоромовки називаються речення, які складаються із слів, що мають в собі важкі для вимови звукосполучення. Подібні звукосполучення нерідко зустрічаються і в розмовній мові, і при голосному читанні художніх творів. Тому вправи в чіткій і вірній вимові скоромовок мають велике значення для розвитку розмовної мови учнів. Спершу скоромовки слід вимовляти повільно, поступово переходячи до більш швидкого темпу, але обов'язково зберігаючи чистоту кожного приголосного звука і логічну виразність скоромовок.

-.-.-.-.-.-

Вивчивши певну кількість скоромовок, корисно провести таку гру.

Гравці сідають в коло. Ведучий, не поспішаючи, читає якунебудь скоромовку і кидає одному з тих, що сидять, хустинку, скручену в джгутик. Той, кому кинута хустинку, повинен швидко і правильно повторити цю скоромовку. Хто не зможе цього зробити - продовжує гру стоячи. Він стоїть до того часу, поки не впіймає хустинку знову і не повторить скоромовку швидко і чітко.

Якщо скоромовку повторено вірно, той, хто її повторив, може кинути хустинку першому-ліпшому гравцеві, сказавши перед цим якусь свою скоромовку: якщо скоромовку повторили невірно, хустинку знову кидає ведучий. Виграє той, хто протягом гри ні разу не підводився з місця. Нижче подається кілька скоромовок. Їх можна використати у грі.

1. Пекар Петро пік пироги.
2. Дрова рубали два дроворуби.
3. Схопив Клим клин, почав Клим клином клин вибивати. /клин - wedge/
4. Ходить квочка коло кілочка, водить діток коло квіток,
вона каже: "квок".

Відгадування подуманих чисел .

Подумай паристе число.
Помножи через три.
Відійми половину.
Одержане помножи через шість.
Скільки вийшло?

Щоб одержати подумане число, треба назване поділити через дев'ять.

І Г Р И - Г О Л О В О Л О М К И .

Ігри-головоломки відрізняються від інших настільних ігор тим, що при користуванні ними не потрібні партнери. Кожний з гравців повинен розв'язувати головоломку самостійно.

Суть головоломки, як про це говорить сама назва, полягає у виконанні гравцями тих чи інших складних, "головоломних" завдань ігрового порядку, над якими слід добре подумати. В одних головоломках треба розмістити або пересунути в певній послідовності деталі, в інших - зібрати з окремих частин різні плоскі або об'ємні фігурки і т.д.

Не зважаючи на те, що багато головоломок засновано переважно на суворому математичному розрахунку, для їх розв'язання не потрібно спеціальних знань. Для розв'язання головоломок потрібна кмітливість і здогадливість, уміння логічно мислити, викривати характерні особливості і властивості головоломок, знаходити внутрішній зв'язок, закономірність в тих діях, які можуть привести до розв'язання завдання.

Розв'язанням головоломок захоплюється багато дітей середнього і старшого віку. При цьому розвиваються такі цінні якості, як пам'ять увага, кмітливість, виховуються воля і наполегливість в досягненні мети.

Більшість головоломок не складні своєю будовою, і виготовлення їх доступне самим дітям. Головоломки можуть бути виготовлені з картону, фанери /форніру-plywood/, дерева, дроту і іншого матеріалу.

Бажано, щоб кожна головоломка була зроблена міцно, була гарною, привабливою за зовнішнім виглядом.

Для того щоб деталі головоломок не губилися, потрібно зберігати їх в спеціальних коробочках, які можуть бути виготовлені за розмірами однієї головоломки для цілого їх комплекту.

-.---.---.--

Танграм - приклади головоломок див. стор. 18

Л И С Т У В А Н Н Я

С.О.Орест Гаврилюк висловив ряд думок у зв'язку з появою ч.53 Б.О.Р. З уваги на обмежене місце містимо в цьому числі лише дві з них:

"Дуже добре, що вкінці рішено переставитися на передплату ВОР. Цього давно було потрібно. Це привчить читачів до певної дисципліни в його набуванні, розрахунку, й ужитку. Однак це кладе теж відповідальність на видавництво. Журнал мусить появлятися регулярно кожного кварталу, інакше передплата втратить сенс, а видавництво довіря у відборців, як це на жаль сталося з "Пластовим Шляхом". Конечним є теж щоби журнал виходив на початку, або навіть перед початком кожного кварталу, зокрема якщо містить матеріал підібраний до пір року. Виховник, який одержує осіннє число при кінці листопада не може вже вжити його в своїй програмі, а в висліді того журнал мандрує на полицю, де до наступного року його забувається й ціла праця видавців сходить нанівець. Натомість, дістаючи осінній матеріал при кінці серпня, можна включити його в праці даної клітини.

Відповідь:

Регулярна поява - це ідеальна розв'язка питання коли мова про видавання якогонебудь журналу. Та на жаль більшість навіть професійних журналів появляється більше чи менше регулярно й цього факту ми не можемо заперечити. Ми не добираємо матеріалів до пір року, бо це не є ні практичне ні конечне з уваги на різні кліматичні умови, в яких живуть пластуни. За регулярністю у видаванні журналу промовляє один важливий аргумент, а саме - святкування: релігійні чи національні. Тому ми будемо старатися, щоб журнал появлявся регулярно в березні, червні, вересні й грудні. Чи чергове число появиться в березні, важко зараз сказати. Щоб розгорнути правильне видавання журналу крім фінансової бази, потрібно часу, не говорячи вже про співробітників. Часовий фактор у нашій ситуації дуже важливий, бо праця проводиться при допомозі не платних працівників, а людей доброї волі у часі вільному від праці.

-.---.---.--

"Треба старатися уникнути друкування двох статей напереміну на наступних сторінках, як це зроблено у випадку "Особливостей Розвитку Дитини" і "Сприймально-пізнавальних Забав та Ігор". За так розміщеними статтями тяжко слідувати, зокрема коли зроблено так, як на стор.24 де подано: "Продовження в черговому числі", а в дійсності матеріал продовжується на стор. 26, 28 і 30.

Відповідь:

Заввага слухна. Плян і його здійснення у цьому ж випадку з технічних причин не були успішними. Задум був такий, щоб на лівих сторінках журналу були загальні інформації про особливості дитини, а на правих для того самого віку були поміщені сприймально-пізнавальні ігри та забави. Та на жаль так не вийшло. Але, якщо хтось уважно слідував за поданими вказівками, не міг пропустити вказівки на стор.20, яка доводила довідома про продовжування статті на поданих сторінках. Правду кажучи, на стор.24 можна було розгубитися.

-.---.---.--

На думку пл.сен. І. Головінського, проф. Ратгерського Університету, термін сприймання краще віддає зміст англійського "perception" ніж відчуття.

ВІСТІ БУЛАВНИХ

4.5

грудень, 1978

У.П.Н.

Дорогі Сестрички й Братчики!

1. Вітаємо в Орлиному Крузі таких Сірих Орлів і Сірих Орлиць:

1. ст.пл.Юрко Федешин, Аргентина,
2. ст.пл.Ігор Тарнавський, ЧМ, ЗСА,
3. пл.сен.Мирон Лапка, Австралія.

2. Доповнення реєстра членів С.К. за країнами:

Австралія:

9.Мирон Лапка, пл.сен.

Канада:

7.Іроїда Винницька /Лебідка/, пл.сен.
8.Таня Онишук, пл.сен.

Аргентина:

1.Юрій Федешин, ст.пл.

ЗСА:

26.Ігор Тарнавський, ст.пл.

3. Мала Рада Орлиного Круга відбудеться в днях 17-18.II.1979 р.в Торонті в пов'язанні з нарадою гніздових Канади. Завданням Малої Ради буде відповідними прелімінарними постановами покласти основи під реорганізацію Орлиного Круга, яку Провід плянує завершити на Великій Раді О.К.

Програма: 1. Відкриття.

2. Реорганізація Орлиного Круга.
3. Суттєві зміни в праці з новацтвом.
4. Правильник УПН /схвалені зміни: Назва УПН, Новацький Закон/.
5. В.С.Г. і Бібліотека В.С.Г.
6. Різне.
7. Закриття Малої Ради О.К.

Господарі: КПС Канади - УПН - репрезентант С.К.

Зголошення до участі в М.Р. С.К. з-поза Канади пересилати на адресу провідника О.К.

4. У днях 9-10.XII.1978 р. Старий Орел відбув нараду в Торонті для обговорення питань правильника УПН та інших.У нараді взяли участь такі С.О.:

Дарка Даревич, Таня Онишук, Іван Франів, Адріана Гадс - лиська.

5. З плану праці Булави УПН і Проводу О.К. на 1979 р.:

- 1/. Видання виправленого правильника УПН.
- 2/. Переведення вишколів гніздових у ЗСА і Канаді та кореспонденційного.
- 3/. Видавничий план: В.О.Р. - 4 числа,
Бібліотеки В.О.Р.
  - а. Матеріали до першої проби /О.Гаврилук/,
  - б. "Грай-жучок" /І.Винницька/,
  - в. Матеріали до заяви вступу,
  - г. "Сторожі родинного вогнища" /С.Гойдиш/,
  - г. "Любитель/ка казок" /Т.Онищук- А.Раделицька/,
  - д. "Золоторукий" /Д.Беднарський/,
  - е. Новацький табір /Старий Орел/.
- 4/. Відмічення 55-річчя УПН у пов'язанні з "Міжнароднім Роком Дитини.
- 5/. Продовжування праці над історією УПН.
- 6/. Включення "Готуйсь" у виховну систему УПН.

Замітка: На здійснення видавничого плану Бібліотеки В.О.Р. потрібно приблизно 3,500 дол.

7. Вишколи: а. Відбуті: 73.РФВ-В 61 на "Епархіяльній Оселі" біля Едмон-тону, Канада, в часі від 23.VII.-1.VIII.1978 р. , комендант-С.О. Таня Онищук, учасників 30 /з Канади й ЗСА/.

б. Заплановані:

- ЗСА - вишкіл впорядників: 23.VI.-7.VII. - Вовча Тропа
23.VI.-7.VII. - Зелений Яр б.Дітройту .
- вишкіл гніздових: 29.VI. - 6.VII. Вовча Тропа
Канада - вишкіл гніздових: 5-8.X.79 в околиці Торонта
/частина 1-ша/

8. Вогонь Орлиної Ради, журнал новацьких виховників, зараз стає цент-ральним джерелом інформацій і матеріалів для виховників. УПН ви-магає обнови. Отож зачинаємо від основ. Тому обов'язком кожної ста-ниці є подбати, щоб кожний виховник новацтва мав його до своєї диспозиції, зокрема від 51-52 ч. Зайшли зміни редакційні й адміні-стративні. Ми перейшли на систему передплат /5.00 річно/. Тираж - 400 прим. Якщо станиці не підтримають О.К. у видаванні згаданого числа примірників, адміністрація буде змушена зменшити тираж і під-вищити ціну журналу. Чи це було б доцільним робити у Міжнародному Році Дитини? Відповідь хай дадуть ті станичні старшини, що наріка-ють на брак матеріалів, на зменшення числа новацтва.

9. Виправлення помилки: у В.О.Р. ч.51-52 на стор.50,5-тий рядок знизу: замість ПРИЗНАЧЕННЯ має бути ПРИЗНАВАННЯ.
Для доповнення питання церемоніялів ми звертаємо увагу, що гніздо не має свого обряду. Обряд є особливою рисою життя-буття року, про який інші члени гнізда не мусять знати.

Г о т у й с ь !

Старий Орел

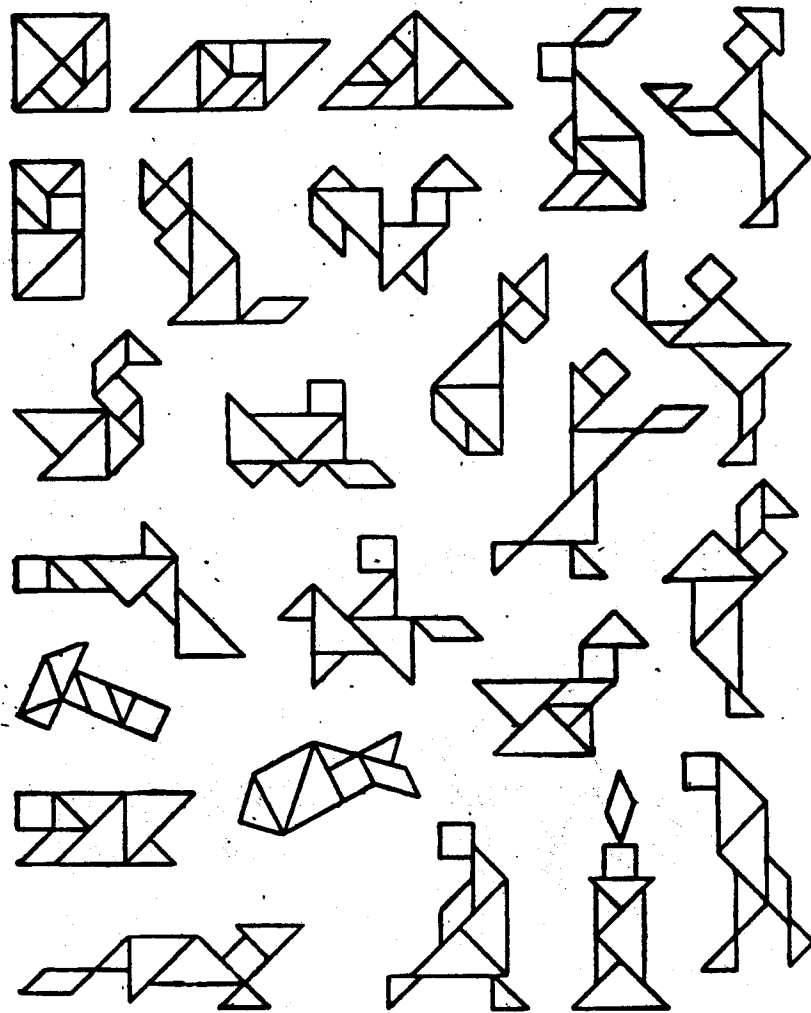

пл.сен.Теодосій Самогулка, Войн.
головний булавний УПН-ів

Сола

пл.сен.Анізія Коцик-Мандзій, Войн.
головна булавна УПН-ок

ВІДПОВІДІ

Стор. 18

На малюнку показано, як з квадрата, поділеного на сім частин, можна скласти ту чи іншу фігуру.

Стор. 22 - Тарас Шевченко - Кобзар

Стор. 30 : 1. Журавлі, 2. птах, гніздо, 3. півень, 4. курча, 5. птах,
6. гадюка, 7. риба, 8. вух.

Стор. 35 : 1. зуб, 2. заповіт, 3. підкова.

Стор. 36 : В своїй хаті своя правда

ФОНД В.О.Р. - започаткувала С.О. Анна Овчаренко з Австралії. Він поволі
зачинає зростати. Необхідний він для нас, щоб ми могли вдержати журнал но-
вацьких виховників у приблизно 40 сторінковому розмірі. Закликаємо всіх
новацьких виховників поробити заходи, щоб цей наш фонд зростав.
На фонд В.О.Р. зложили: пл. сен. І. Домбчевський 2.75 дол., С.О. О. Цабанюк
- 7.25 дол., Дарія і Теодосій Самотулки 10.00 дол. /замість квітів на
свіжу могилу б.п. Стефанії Ілевич-Гаврилук/. Разом: 20.00 дол.

---:---:---:---

НОВАЦЬКІ

№1. СОЧЕЛЬ 1946

Це є обкладинка
першого журналу
УПН, який появилася
3.І.1946 р. за і-
ніціативою і захо-
дами Старого Орла,
під редакцією Н.
Щербини і мистець-
ким оформленням
М. Григорієва.